

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI BÖLÜMÜ

CANLI HATIRALAR

MEZUNİYET ÇALIŞMASI

TEZ DANIŞMANI:YRD. DOÇ. DR. BÜLENTYORULMAZ

HAZIRLAYAN:ANIL ÖZAY 970962

HAZİRAN 2001 LEFKOŞA

K.K.T.C.
Yakın Doğu Üniversitesi
Fen-Edebiyat Fakültesi
Türk Dili Ve Edebiyatı Bölümü

1958-1974 Olayları

Mezuniyet Çalışması

ANIL ÖZAY
IV C

970962

Haziran 2001

Lefkoşa / K.K.T.C.

I

ÖNSÖZ

Bu bitirme tez çalışması 1958-1974 arasında Kıbrıs'ta Türk toplumunun nasıl bir dünden, hangi koşullarda, ne tür savaşımalar vererek bugüne geldiğini belirlemeye yardımcı olmak, bir başka deyişle genç kuşaklarımıza toplumsal tarih bilincinin kazandırılmasına katkıda bulunmak için yazılmıştır.

Bu mezuniyet çalışması tamamen olayları yaşayan kişilerden yararlanılarak yapılmıştır. Ulaşmak istenilen hedef ise; geçmiş ulusal ve toplumsal deneyimlerin canlı tutulması, geçmişi ölü bir tarih olarak değil, insanın kendini ve geleceğini ondan yarattığı canlı bir malzeme olarak değerlendirmek, şimdi ve yarında yaşatmaktır. Ben, Türkoloji öğrencisi olarak bu çalışmayı üstüme düşen görevi layıkıyla yerine getirdiğimi düşünmekteyim.

Beni bu konuda yönlendiren değerli Bölüm Başkanım Yrd. Doç. Dr. Bülent YORULMAZ'a ve değerli bölüm hocalarıma teşekkür ve saygılarımı sunarken, bu çalışmanın gelecek kuşaklara ışık tutmasını temenni ederim.

Saygılarımla

ANIL ÖZAY

II

GİRİŞ

Özetlenecek olursa, bugün Kıbrıs'ta yaşayan Türk'ler bundan dörtyüz yıl önce Türkiye'nin çeşitli yerlerinden gelip adaya yerleşmiş, zamanın akışı içinde tarihiyle, kültürü, dini, örf adet ve gelenekleriyle Türklük karakterini koyup canlı tutmuş bir toplumdur.

Kıbrıs silah zoruyla Yunanistan'a bağlama amacı ile kurulan E.O.K.A. tedhiş örgütü, 1 Nisan 1955'te harekete geçtiği zaman, karşısında iki engel görüyordu. 1. engel sömürgeci İngilizler, 2. engelse ezeli düşman olarak gördükleri Türkler idi. Toplumumuz E.O.K.A'nın hedefi haline gelir gelmez kurduğu ilk örgüt VOLKAN olmuştur. Gittikçe büyüyen saldırılar karşısında yetersiz kalan, bu örgütün yerine ciddi, disiplinli T.M.T. doğmuştur.

Kıbrıs Türk ve Rum Toplamları arasında 1955'e kadar bir soğuk savaş biçiminde gelişen mücadeleler 1955'ten sonra kanlı sıcak savaş şekline dönüşmüştür.

Nitekim 1963'ten 1974'e kadar 11 yıl soykırımların; ekonomik ve siyasi kuşatmaların baş eğdirmediği Kıbrıs Türk Toplumı, Anavatanın koruyuculuğu ve yardımları sayesinde 1974 Temmuz'un da özlediği güne kavuşacaktır.

İNDEKİLER III

*“Babam diyor ki:
Yurdunu sevmeliymiş insan.
Benim yurdum ikiye bölünmüş ortasından,
Hangi yarısını sevmeli insan”*

IV

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	1
Giriş.....	2-3
İçindekiler.....	4
1958 Olayları.....	5
Ali Öztığın.....	6
Halil Güvenbaş.....	9
1963 Olayları.....	11
Hasan Özay.....	12
Osman Polatcan.....	15
1974 Olayları.....	16
Fahriye Özay.....	17
Hasan Özay.....	20
Huriye Polatcan.....	22
Türkey Öztığın.....	23
Sermin Maşera.....	25
Hasan Özay.....	28

OLAYLARI

1958

Yıl 1958 Limasol'dayız . Şehrin duvarlarında VOLKAN yazıları bir kıvılcımın yakıldığıнын habercisi gibi . Endişeyle Rum'un enosis hayalleri ile kurmuş olduğu EOKA yerlatı teşkilatının İngiliz askerlerine karşı sürdürdüğü çete savaşlarının ne zaman bize karşı döneceğini bekliyoruz . Enosis yani adanın Yunanistan'a ilhakı hareketi mutlaka bizim de sonumuz demekti . Büyüklerimizin bir takım tedbirleri gizli gizli aldıklarını hissediyor ve ümit ediyorduk .

Kamyon şöförlüğü yapıyor ve deniz sahilinden bir veya iki personelikle inşaatlara çakıl ve kum taşıyordum . İnşaat sahipleri , mühendisleri ve müteahhitleri hep Rum idi . Zaten bütün ticari hayatın çeşme başları onlar tarafından tutulmuştu .

"Beş çocuğumla Limasol'un merkezinde Kubbeli Çeşme'nin yanındaki evimizde oturuyorduk . Mahalleye ismini veren bu çeşme Osmanlı'dan kalma tarihi bir eserdi . Mahalle çocuklarımızın çeşmenin üzerinde ve etrafında koşa koşa oynayışları tatlı bir hatıra olarak anılarımızda kaldı .

Şehrin avuçiçi kadar bir bölümünde de biz Türkler etrafımızda ise bizleri kuşatan Rumlar yaşıyor idi . Silah para ve güç Rumlar'daydı . Endişe ve karamsarlık içerisinde yaşadığımız günlerin birinde kim

olduğunu veya nasıl olduğunu asla hatırlayamadığım bir şekilde bir yere çağrıldım .

Bu yer okulumuzun salonuydu . Orada loş bir odada bir masanın üzerine konmuş Türk bayrağı ve tabancanın üzerine elimi koyarak ve perde arkasına saklı birkaç kişinin yönlendirmesi ile bayrağımı , vatanımı , toprağımı ölene kadar koruyacağıma namus ve şerefim üzerine yemin ettiğimi hatırlıyorum .

Bu yeminle , içimde umudun yeşerdiğini , kendime daha çok güvendiğimi ve çocuklarıma daha sevecen baktığımı hatırlıyorum .

Esrarengiz yeminden sonra peş peşe göreve çağrıldığımızı hatırlıyorum .

Şu anda anavatan Türkiye sayesinde özgür topraklarda KKTC'de yaşarken , 1958'lerde Adnan Menderes'in gönderdiği silahları kod ismimiz olan biz "Çanakcılar'ın" sabahlara kadar gresleyip evlere , bahçelere kimsenin bulamayacağı yerlere gömdüğümüzü asla unutmam .

Ve yine biz sabahlara kadar silah çanaklarken , eşimin komşularımın bizi denizde çakıl , kum taşır zanetiklerini hep hatırlıyorum .

İçimizde VOLKAN aşkını ve Rum'a karşı savaş başlatan kıvılcımların ilk ateşlendiği o esrarengiz yemin hiç ama hiç unutulmaz .

Hele perde gerisinde gür ve etkili bir ses ile bana yemin ettiren kişinin çok uzun yıllar sonra rahmetli bacanağım Hasan Asova olduğunu öğrenince duyduğum hisleri hiç unutamam .

Eşimden ve çocuklarımdan bile gizli teşkilat saflarında vatan için görev yapmamı sağlayan o ses hala kulaklarımda çınlamaktadır .

Bacanağıma Allah'tan rahmet dilerken , tüm şehitlerimizi de saygı ile anıyorum .

Ali Öztügin

75

Limasol

Bizim köyün ismi Galatarga idi . Daha sonra Türk İdaresine geçince adını Yoğurtçular olarak değiştirdiler . 1955'in Haziran ayı idi , geç saatlerde (23:00 civarı) bizim koyunları alıp Rum mahallesindeki evimize doğru giderken elli metre ilerdeki kahvehanede karanlığın içindeki Rumlar'ın kendi aralarında nöbet tutmak ve bir yerlere nöbetçi koyamayı planladıklarını işittim . Acaba neye karşı nöbet tutacaklar diye meraklandım , kuzuları yerlerine bıraktıktan sonra yanlarına geri döndüm . O dönemde Rum-Türk düşmanlığı yoktu En azından o ana kadar . Yanlarına yaklaşarak selam verdim ama karşılık alamadım . İçlerinden biri iyi Türkçe biliyordu . Bana: "Bu saatte hayırdır ?" diye sordu . Ben de: "Sizi gördüm yanınıza geldim" dedim . O da bana karşılık: " Yürü git yat bırak halkı serbest konuşabilsin " dedi . Tamam dedim evime gittim , fakat bu olayı içime sindiremedim , nöbeti Türklere karşı tutacaklarını tahmin etmiştim .

Ertesi gece yüksekce bir yerden etrafa kulak verdim , öksürük seslerinden nöbetçi yerleştirdiklerini anladım . O akşam mahalledeki onüç aileye , duyup gördüklerimi teker teker anlattım ve dikkatli olmalarını söyledim.

Kısa süre sonra her yerde E.O.K.A durumu patlak verdi .

Halil Güvenbaş

OLAYLARI

1963

1963, Kıbrıs'ın her köşesinde savaş ve ölüm tehlikesi yaşanmaktadır.

19 Mayıs Lisesi'nin ortaokul üçüncü sınıf öğrencisiyim . Türk bölgesi Rumlar tarafından tam bir muhasasa altında . Okullarımız Rum bölgesinde olduğu için ikinci sömestiri Türk bölgesinin merkezinde öğrenci koşullarında okuyup mezun olduk .

Evimizin karşısında iki katlı güzel bir ev vardı . Bu ev esnaftan Hacı Sait Beylerin aile ferdi Terzi İbrahim Beyin evi idi .Yatak odamın penceresinden o eve yabancıların sık sık girip çıktığını görüyordum . Bu giriş çıkışlar özellikle akşam üzerleri oluyordu .Terzilik mesleğini, zemin kattaki dükkanların birinde yapıyordu ve evimizle aramızda sadece dar bir asfalt vardı .

Lise öğrencisiydim , ve yaz tatili devam ediyordu . Günlerim İbrahim Beyin yanında el ayak işlerine yardım etmekle geçiyordu . Zaman zaman terzihanenin içerisinde bir zil sesi duyar , İbrahim Beyin hemen işini bırakıp eve koştuğunu görürdüm . Fakat bunlara bir anlam veremiyordum .

Bir süre sonra herhalde bana güven duyduklarından mücahitliğe ilk adımımı attım .

Meğer evin ikinci katında bir oda E Petek kod adlı bölük karargahı olarak kullanılıyormuş . Komşu evde oturan eniştem E Petek bey imiş , gündüzleri Petek Erkan işlerine gittiği için telefon santraline İbrahim Bey cevap veriyormuş .

Bana güven duyduğu için eniştem vasıtası ile 14 yaşında beni bölüğe santralci olarak aldılar . Orada arı(er) , arı beyi(çavuş) , petek , petek beyi , kovan beyi(tabur komutanı) vesaire gibi kod isimleri öğrendim. 1963-1969 altı yıl mücahitlik hayatım devam etti . Acı tatlı birçok olaylar yaşadım . Takım komutanı olarak terhis oldum ve 1969 yılında üniversite tahsili için Anavatan'a gönderildim .

Altı yıl içinde birçok olay yaşadım . Ama herhalde en önemlisi şehit Münür Şago'nun olayı idi . 13 Şubat 1963 Limasol destanının yazıldığı gün .

Binlerce Rum ağır silahlarla Türk bölgesine saldırmıştı . Sınır bölgelerinin birinde Cemal Beyin doğum kliniği vardı . Burayı bir manga mücahit korumakta idi . Aslanlar gibi çapulcu sürüsü ile savaşıyorlardı . Üzerlerine gelen yüzlerce ağır silahlı Rum askerlerinden kurtulmak veya geri çekilmek mümkün değildi .

Nitekim Münür Şago'nun arkadaşları Rum kurşunları ile birer birer şehit olmuşlardı . Münür Şago son kurşunu kalıncaya kadar düşmana ateş açmış ve kendisine bir el bombası saklamıştı .

Tüm kurşunları biten Şago "Türk ölür ama teslim olmaz ." sözünü doğrularcasına el bombasının pimini çekip üzerine yatarak orada şehit olmuştu .

Bütün şehirde şok etkisi yapan bu olay , Limasol Destanı'nın unutulmaz bir anısı olarak yıllar sonra yine hafızalarımızda üzücü ama Türk'ün kahramanlığını gösteren bir örnek olarak durmaktadır .

Münür Şago'yu , arkadaşlarını ve tüm şehitlerimizi bir kez daha rahmetle anarım .

Onların 40 yıl önce göstermiş olduğu fedakarlık bu gün KKTC 'nin kuruluşunun ve özgürce yaşamamızın temel taşı olmuştur .

Hasan Özay

1963 savaşı sonrası idi. Hepimiz mücahitlik görevi yapıyorduk. Limasol'da hem lise öğrencisi olarak okula gidiyor, hem de okul sonrası mevzilerde nöbet bekliyordum. Ben c petek kod isimli bölükte görevli idim. Rum'a karşı çok dikkatli ve korkusuzca görev yapıyorduk. Silah arkadaşlarımızla aramızda tam bir sevgi saygı vardı.

Okul sahasında bulunan mevzi 15 de görev yapıyorduk. Bir gece silah sesi ile havaya fırladık. O anda nöbet tutan arkadaşımız Niyazi kanlar içinde yerde yatıyor idi.

Rumlar tarafından vurulduğunu tahmin ederek hemen onu hastahaneye yetiştirdik. Ağır yaralı olan arkadaşımızın ölmemesi için bütün Limasol halkı ve biz ona dualar ediyorduk. Yapılan incelemeler sonucu arkadaşımızın omzunda asılı olan otomatik silahı bir kaza sonucu ile ateşlenmiş, Niyazi'nin kendi kendini vurduğu tesbit edilmişti. Aradan iki-üç gün geçince bölüğümüze, arkadaşımızın kendine geldiği ve hayati tehlikeyi atlattığı haberi gelmiş, hepimiz çok sevinmiştik.

Osman Polatcan

50

Limasol

1974

OLAYLARI

1974 yılında, E.O.K.A ile Makarios taraftarları kendi aralarında savaşırken bize yönelmişlerdi.

Evimiz Limasol'da Türk,Rum ve İngilizler'in karışık oturduğu bir yerde idi.

Eşim kendisine gösterilen yerde savaşırken, ben evde üç aylık bebeğimle geçmek bilmeyen saate doğru bakıyordum. O sırada her taraftan silah sesleri geliyor idi. Tam ümidimi kesmişken eşim gizlice gelip bizi daha güvenli olan bir akrabamızın evine yerleştirdi. Evimizden ayrılırken yanıma aldığım tek şey bebeğimin sütü ve biberonu olmuştu.

20 Temmuz gününe iki gün kala silah sesleri artmış, biz o korku dolu saatlerde masaların, karyolaların altına saklanmıştık. Yine aynı anda ben bebeğimin kurşunlardan korunması için üzerine kapanmış, elimde kalan tek bir sütü idareli bir şekilde bebeğime içirmeye çalışıyordum.

20 Temmuz günü bebeğimle birlikte tanımadığım 20-30 kişiyle daha güvenli bir eve saklandık. Ertesi sabah saat 9.30-10.0 sıraları idi ve bebeğim hiç durmadan ağlıyordu, bense ağzını kapatıyordum ki kapılar

kırıldı. Rum askerleri içeriye girerek teslim olmamızı söyledi. Ben iyi Rumca bildiğim için onların Yunan askeri olduklarını anlamıştım.

İçlerinden bir tanesi vardı ki halen yüzü ve o kıvrık saçları gözümün önünden gitmez. Yanıma geldi ve süngüyü göğsüme dayayarak bana ellerimi kaldırmamı söyledi. Bende ona bebeğimin olduğunu, bu yüzden ellerimi kaldıramayacağımı söyledim.

O da süngüyü dahada bastırarak bir şekilde tek elimimi kaldırmamı söyledi ve beni dışarıya çıkardı. Dışarda inanılmaz bir manzara vardı. Yanan evler, yakılan bayraklar, akıtılan kanlar vs. bizi kendi mücahitler birliğimizin önüne oturttular. Karşılaştığım manzara karşısında hiçbirşey düşünemiyordum. Buarada karşı parktan, bir Rum askeri ve iki sivil olmak üzere üç kişinin geldiğini gördüm. Yanıma yaklaştıkları zaman sivil olanların eşim ve abim olduğunu anladım. Nasıl sarıldık birbirimize.

Eşimin gözlerinin kıpkırmızı olduğunu görünce : "Neden ağlıyorsun?" dedim. O da : "Nasıl ağlamayım" dedi. Daha sonra yola koyulduk. Biraz yürüdükten sonra herhalde o can korkusundandır, bebeğimin sütünü çantaya ters yerleştirmişim ki hepsi dökülüverdi. Daha sonra bebeğim üç gün üç gece aç kalmıştı. Hastahanenin önüne geldiğimiz zaman büyük bir kalabalık vardı. Hiç unutmam bir mücahidimizin gecelik giydiğini gördüm.

Tek tek ailemizi sormaya başlamıştık ki, eşimin 18 yaşındaki kardeşinin şehit düştüğünü öğrenmiştik.

Buna inanamamıştık ve doğruca hastahaneye girdik. Gördüğümüz yaralılar beni dehşet içine düşürmüştü. Daha sonra kardeşimiz Kazım'ı sorduğumuzdaacı bir şekilde can verdiğini, cephede savaşırken, uçak savar tarafından kafatasından vurulduğunu öğrenmiştik.

Kardeşime ve tüm şehitlerimize Tanrı'dan rahmet dilerim.

Fahriye Özay

1974

Limasol

20 Temmuz 1974 bu tarihi unutmak mümkün değil. O günü ve yaşananları aradan uzun yıllar da geçse dün gibi hatırlıyor ve bugün gibi yaşıyorum.

20 Temmuz bir çok üzüntülerin yaşandığı gün, özgürlüğün de başlangıç günüdür.

Limasol'dayız. Özel birlikte görevliyim. Heycanlı ve inançlı bir mücahit subayı olarak o günleri unutmam.

19 Temmuz 1974 günü Tabur karargahında oturuyorduk. Günlerdir 15 Temmuz darbesinin gerginliği devam ediyordu. Rumlar'ın kendi aralarında yapmış oldukları, bu savaşın mutlaka bize yansıtacağı belli idi. Her an Anavatan'dan müdahale bekliyorduk. Öğleden sonra bahçede özel birlikte beş-altı arkadaş ağaç altında sohbet ederken, Tabur komutanı tarafından, odasına çağrıldık. Orada bize ertesi sabah Anavatan'ın Kıbrıs'a çıkartma yapacağını teblig etti. Heycanımız had safada idi. Sabaha kadar merkez cephanelikten aldığımız, roket atar ve havan mermilerini askeri bir araç ile mevzilere dağıttık. Yıllardır Türk askeri Kıbrıs'a çıksın diye

beklemiş, herdefasında son anda büyük devletlerin baskısı ile müdahaleden vazgeçilmişti.

Bu kez de içimizde bir şüphe vardı. Acaba son anda Türk askeri adaya çıkmaktan vazgeçebilir miydi? Fakat 20 Temmuz 1974 sabahı beklenen oldu ve Türk askeri adaya çıkarak, yıllardır Kıbrıs Türk halkına ızdırap çektiren Rum'a gerçek dersini verdi.

Hasan Özay

1974

Limasol

Ailem ve çocuklarımla birlikte özgürlüğe doğru gizli yollardan kaçarken, benzin deposunda çok az yakıtın kaldığını farkettim. Önümde ailemin bir büyüğü vardı ve yolları iyi bildiğinden onu takip ediyordum. Bir ara Limasol'u çok geride bıraktığımı hissettim. Eşime ve aileme kavuşacağım sevinçle nerede olduğumun farkında bile değildim ki, önümdeki araba durdu. Köfünye barikatına gelmiştik. Benim sarışın olup, Rumca bilmem beni yabancı zannetmelerine sebep oldu. Bu yüzden benim geçmeme izin verildi, fakat diğer arabayı geri yolladılar. Yola devam edince gizli yollardan İskele'ye geldik. Arabanın benzininin tamamıyla bittiğini farkettim. Sürekli Allah'a dua etmeye başladım. Korku ile yola devam ederken bir mucize oldu ve Türk topraklarına girdiğimiz sırada araba durdu.

Allah'a şükürler olsun, dualarım kabul olunmuştu ve sonunda özgürlüğümüze kavuşabilmiştik.

Huriye Polatcan

48

Limasol

Savaş , Kıbrıs tarihinin ayrılmaz bir parçasıdır . Tarih boyunca savaş Kıbrıs ' ta var olmuştur .

Benim savaşla ilgim , önceleri aile büyüklerimizin anlattıkları , kendileri ve benimle ilgili olanlardır . 1959 yılının kışında dünyaya gelmeye hazırlandığım günlerde , Kıbrıs'ın her yanında iki toplum arasında silahlı çatışmaların sürdüğü bir dönemdi . Toplumlar kendi bölgelerinde yaşamalarına rağmen bölgeler arasında bir takım taciz ve de çatışmalar sürdürülüyordu . Doğumum sırasında elektriklerin kesilmesi nedeniyle ailem Rum hastanesine korkarak gitmek zorunda kaldı .

Bu çatışmalar onbeş yaşıma kadar sürekli devam etti . 15 Temmuz 1974 yılında Rum halkı arasında başlatılan savaş sırasında ben bir Türk ailesinin bahçesini suluyordum . Bu bahçe Limasol bölgesinde , fakat Rum tarafında idi . O sırada babam gelip beni aldı ve eve götürdü .

Çatışmalardan dolayı Türk halkı bölgelerinde seferberlik ilan etmiş ve Türk siviller mevzilerde kalmaya başlamıştı .

20 Temmuz sabahı Türk askerinin adaya çıkartma yapmasıyla Güney bölgelerinde savaş başlamıştı . O günün akşamı verilen bir emirle ikamet ettiğimiz Türk bölgesi silah bırakmış , teslim olmuştu .

Yetişkin erkekler esir alınıp Rum bölgesindeki sahaya , oradan da bir okula götürülerek kapatılmışlardı . Biz çocuklar ve kadınlar da o gün evlerde saklanıyorduk .

Ortam yatıştıktan sonra ben serbestçe dolaşabiliyordum . Aradan geçen zaman ve temsilcilerin görüşmeleri sırasında esirler , Kuzey'e Türk bölgesine getirildi . Bunun üzerine Güney'de kalan halk gizli gizli kaçak yollardan Türk bölgesine geçmeye başlamıştı . Ben de Kuzey bölgesine , kaçak olarak , bir arabanın bagajında iki buçuk saatlik bir yolculuk sonrası geçebildim .

Doğduğum günden bu zamana dek savaşa iç içe olmam nedeni ile savaşa karşı büyük bir nefret duyuyorum , barışın bir an önce sağlanması en büyük temennimdir.

Türkey Öztığın

42

Limasol

1974 olayları sırasında biz Limasol ' un bir köyü olan Polemitya ' da oturuyorduk . 15 Temmuz 1974 tarihinde Rumlar kendi aralarında darbe yapıp Cumhurbaşkanı Makarios ' u düşürüp yerine Yunanistanlı E.O.K.A hareketinin lideri olan ve amacı Kıbrıs'ı Yunanistan'a bağlamak olan Nikos Sampson ' u yerine getirmişlerdi . Bu sırada Türkler alarma geçmişlerdi .

Tedirgin olan Türk halkı 15 - 20 Temmuz tarihlerinde eli silah tutan erkekleri mevzilere almışlardı , çocuklar ve kadınlar da köylerin orta bölgelerine sığınmışlardı . Biz kenar mahallelerde yaşayan Türk halkı evlerimizi terkederek orta mahalledeki evlere beş altı aile birarada olmak üzere yerleştik . Hiç unutamayacağım o gün güneş kıızıla boyanmıştı , halk bunun sebebini çok kan döküldü diye yorumladı .

20 Temmuz sabahı Türkiye Cumhurbaşkanı sn. Ecevit ' in emriyle 20 Temmuz Barış hareketi başladı .

Çok iyi Türkçe konuşan birtakım Rum askerleri üzerlerine giydikleri Türk üniformalarıyla köydeki Türkleri ve bizi, Rumlar saldırı yapacak diye kandırıp köydeki sinemaya topladılar , kapıları kapattıktan sonra üzerlerindeki üniformaları çıkarttılar ve altlarındaki esas olan Rum üniformasıyla kaldılar , onların Rum askeri olduğunu anlayan halk kapılara doğru koşmaya ve dışarıya çıkmaya çalışırken bir Rum komutanı havaya

ateş açarak: "Sakin olmazsanız hepinizi burada öldürürüm " dedi . Rumların amacı hepimizi öldürmek idi fakat o sırada çıkartmayı haber alan Rumlar bunu yapmaktan korktu ve bizi serbest bıraktılar . Bu sırada Limasol esir düşmüştü . Biz tekrar orta mahalledeki evlere yerleştik . Geceleri genç kızları tavan arası ve dam gibi yerlere saklıyorduk . Çünkü Rumlar geceleri genç kızlara sarkıntılık yapmak için evlere geliyorlardı . Bu olaylar on yedi gün boyunca sürdü , onyedinci günün sonunda yollar açıldı ve biz Limasol' a indik . Erkeklerimizin nerede olduklarını öğrenmek için hastaneye gittik esir listelerine baktıktan sonra onların esir düştüklerini öğrendik . Ne yazık ki Limasol'da bir şehidimiz vardı , kardeşimi hastane avlusuna gömmüşlerdi .

Abimin evine giderek bütün aile orada kalmaya başladık , Barış Gücü ' nün izni ile haftada iki gün erkeklerimize yemek gönderip kirli çamaşırlarını alabiliyorduk . Bu esnada gömlek yakalarına ve pantolon astarlarına gizlice mektup yazıp saklıyorduk ve bu vesileyle erkeklerimizle haberleşebiliyorduk.

Bu durum üç ay boyunca sürdü ve ikinci harekat gerçekleşti . Harekattan sonra iki toplum ve birleşmiş milletler masaya oturarak barış antlaşmasını imzaladılar , daha sonra da esir mübadelesi başladı . Biz de Rumların

bulamadıkları gizli bir telefonla merkez durumda olan Saray Oteli arayarak,esir tutulan erkeklerimizden nereye götürülecekleri hakkında bilgi aldık ve ailece iki arabayla yola çıkıp, onların bulunduğu esir otobüslerinin arasına karışarak, beraberce Kuzey'e doğru yol alıp özgürlüğümüze kavuştuk.

Sermin Maşera

48

Limasol

20 Temmuz 1974 Barış Harekatı yapıldığı gün Güney'de bulunan Türkler uzun süre esir hayatı yaşamışlardı.

Biz de Limasol'da esir olmuştuk. Binlerce Türk, Rum askerleri tarafından toplanmış ve Rumlar'ın futbol sahasına götürülmüştük. Onbir gün o yaz sıcağında, toprak üzerinde zor saatler altında yaşadık. Hele ilk gece mücahit arkadaşlarımızdan birisi, cinnet geçirmiş ve marş söyleyerek koşmaya başlamıştı. Bu arkadaşımızı Rumlar ateş açarak vurmuşlar, daha sonra da onu arabaya koyarak götürmüşlerdi. Ertesi gün arkadaşımızın ölüm haberi geldi, öğrendiğimize göre kendisini yolda giderken öldürmüşlerdi. Hepimiz bu olaya çok üzülmüştük. Daha sonra Türkiye Cum. Başbakanı sn. Bülent Ecevit'in sert uyarısına karşılık bizi statyumdan alarak Rum okullarına götürmüşlerdi. Seksen gün okullara kaldık ve bilahare Rum esirlerle mübadele edilerek, özgür Türk topraklarına getirildik.

Hasan Özay

50

Limasol